

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201998
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120201998.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcov: 1) H. Z., T.. XX.XX.XXXX, H. Y. XXXX/XX, XXX XX C., 2) C.. H. I., T.. XX.XX.XXXX, H. Y. XXXX/XX, XXX XX C., 3) I.. H. C., T.. XX.XX.XXXX, H. I. XX, XXX XX C., všetci právne zastúpení: JUDr. Branislav Kahanec, advokát, IČO 42084792, so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Ž. F., T.. XX.XX.XXXX, H. M. XX, XXX XX C., právne zastúpený: Advokátska kancelária NIŽNÍK, spol. s r.o., IČO 36601365, so sídlom Kováčska 21, 040 01 Košice, o náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1. sumu vo výške 20 000 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Ia.) V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2. sumu 17 000 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Ila.) V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3. sumu vo výške 14 000 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IIla.) V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť každému zo žalobcov 1., 2., 3. náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 11.02.2020 sa žalobcovia v 1. až v 3. rade domáhali na žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40 000 €, 30 000 € a 20 000 €. Žalobcovia v žalobe uviedli nasledujúce: Žalobkyňa v 1. rade bola manželkou dnes už zosnulého I.. Z. H., X.. Žalobcovia v 2. rade a v 3. rade sú príbuznými v priamom rade (synovia) zosnulého I.. Z. H., X..

K úmrtiu I.. Z. H., X.. došlo dňa 20.09.2014, a to v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovanej. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T/7/2015 zo dňa 10.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 3To/11/2018 zo dňa 19.06.2019 bola žalovaná uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu usmrtienia I.. Z. H., X.. podľa ustanovenia § 149 ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako to je uvedené vo výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T/7/2015.

V súvislosti s otázkou zavinenia žalovanej na predmetnej udalosti tak Okresný súd Prešov, ako aj Krajský súd v Prešove ustálili, že žalovaná sa dopustila tzv. vedomej nedbanlivosti. Krajský súd v Prešove v zmieňovanom rozsudku na str. 12 druhý odsek zhora okrem iného uvádza: „...Obžalovaná tým, že sa plne nevenovala riadeniu a nedala prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a túto prechádzal v

súlade so zákonom po priechode pre chodcov, s poukazom na to, že išlo o osobu vyššieho veku, porušila dôležité povinnosti plynúce jej zo zákona o cestnej premávke.... ..K nárazu do chodca došlo na mieste, kde chodec prešiel takmer celú dĺžku priechodu pre chodcov. Odvolateľka nedbala potrebnej opatrnosti, neprispôsobila rýchlosť jazdy okolnostiam, ktoré mohla predvídať (možnému výskytu chodcov na vyznačenom priechode pre chodcov) a v dôsledku toho neumožnila chodcovi nerušený a bezpečný prechod vozovky. Tým porušila povinnosti vyplývajúce jej zo zákona, pričom ide o porušenie dôležitej povinnosti, lebo má spravidla za následok nebezpečné dopravné nehody, ktoré majú spravidla veľmi závažné následky, ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade.“

Vo vzťahu k otázke či na spomínanom skutkovom dejí (nehode) niesol určitú mieru spoluzavinenia aj samotný nebohý I. Z. H., X.. žalobcovia uvádzajú, že aj táto okolnosť podstatná pre vyvodenie trestnej zodpovednosti žalovanej bola v priebehu trestného konania náležite vyriešená a ustálená. Krajský súd v Prešove v citovanom rozhodnutí na str. 11 posledný odsek a na str. 12 tretí odsek v trestnom konaní ustánil: „Z vykonaných dôkazov plynie, že poškodený sa po priechode pre chodcov pohyboval zľava doprava plynulou chôdzou a ku stretu s vozidlom došlo až po tom, čo poškodený už prešiel takmer celú dĺžku uvedeného priechodu.

My, žalobcovia, sa podanou žalobou domáhame voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu protiprávneho konania žalovanej ako jedného zo zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovanej došlo k úmrtiu I. Z. H., X., a tým aj k zásahu do osobnostných práv žalobcov.

Protiprávnym konaním žalovanej došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1/ až 3/ rade (právo na súkromný a rodinný život). Zásah do uvedených práv zavinila výlučne žalovaná, ktorá bola priamym porušovateľom povinností, uložených jej zákonom, čo bolo preukázané v priebehu trestného konania. Vzhľadom na blízky vzťah žalobkyne v 1/ rade a nebohého I. Z. H., X.. založený manželstvom, je usmrtenie manžela, ako hlavy rodiny a živiteľa tým najzávažnejším zásahom do súkromia, ako aj zmarením príležitostí tráviť spolu čo najviac voľného času na dôchodku a poskytovať si vzájomnú pomoc a podporu v starobe tak, ako to je obvyklé v bežnom rodinnom živote. O tom, že smrť manžela zasiahla žalobkyňu v 1/ rade veľmi intenzívne a poškodila aj jej duševné zdravie svedčí okrem iného aj list, ktorý žalobkyňa v 1/ rade adresovala žalovanej po predmetnej udalosti.

Pokiaľ ide o žalobcov v 2/ a 3/ rade a ich blízky vzťah s nebohým I. Z. H., X.. je možné za závažný zásah do práva na súkromný a rodinný život považovať usmrtenie ich otca, s ktorým sa spájajú všetky negatívne dôsledky na vzťah, ktorý bol medzi nimi vytvorený. Náhla strata jedného z rodičov sa prejavila aj v psychickom živote, s čím sa žalobcovia museli po značne dlhú dobu vysporadúvať.

Na tomto mieste je potrebné uviesť aj tú skutočnosť, že tak žalobkyňa v 1. rade ako aj žalobca v 2. rade sú osobami s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom strata osoby - manžela a otca, ktorý sa tak materiálne ako aj nemateriálne podieľal na chode spoločnej domácnosti od bežných činností ako sú upratovanie, vynesenie smetí či varenie až po úhradu životných nákladov a výdavkov, mala veľmi negatívny dopad, ktorého dôsledky pretrvávajú až dodnes. Pred nehodou užívali spoločnú domácnosť I. Z. H., X.. spoločne so žalobkyňou v 1/ rade a žalobcom v 2/ rade.

Medzi žalobcami v 1./ - 3./ rade boli vytvorené vzájomné sociálne, morálne, citové, ako aj kultúrne vzťahy, a to práve v rámci ich súkromného a rodinného života.

Protiprávne konanie žalovanej a následná smrť I. Z. H., X.. výrazným spôsobom zasiahla do Ústavou SR garantovaného práva na súkromie žalobcov v 1/ - 3/ rade, ktoré v sebe zahŕňa aj právo na rodinný život a z neho vyplývajúce sociálne, morálne, ale aj materiálne väzby. Týmto protiprávnym konaním (zásahom) bolo znemožnené, aby si žalobcovia s nebohým vytvárali, udržiavali a rozvíjali vzťahy, a v ich rámci rozvíjať aj vlastnú osobnosť.

Vnútroštátnou právnou úpravou umožňujúcou žalobcom ako pozostalým domáhať sa náhrady utrpenej ujmy je ustanovenie § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Smrťou manžela a otca pri dopravnej nehode spôsobenej výlučne zaviniením žalovanej došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia, a teda k pretrhnutiu imateriálnych interpersonálnych väzieb. Trauma spôsobená smrťou blízkej osoby je nenapraviteľná a neodstrániteľná. Pretože morálna satisfakcia nie je podľa žalobcov v danom prípade postačujúca, domáhajú sa títo práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže protiprávnym konaním žalovanej došlo k zániku medziľudských väzieb, tvoriacich základ súkromného života žalobcov. V súlade s ustálenou judikatúrou je smrť blízkej osoby ako je vo veci samej nenapraviteľnou ujmov, v dôsledku ktorej sa potom právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch javí byť ako vhodný a primeraný prostriedok ochrany práve proti neoprávnenému zásahu spôsobeného žalovanou.

Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka - fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka - fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka - pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka - výška náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Smrť blízkej osoby predstavuje pre žalobcov udalosť s nenapraviteľnými následkami, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca, a preto je nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na vyššie uvedené, preto my žalobcovia navrhujeme, aby súd po vykonanom dokazovaní priznal žalobcovi 1. náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40000 €, žalobcovi 2. vo výške 30000 € a žalobcovi 3. vo výške 20000 €.

2. Žalovaná sa k žalobe prvý krát vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 11.03.2020 (č.l. 18-20). Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla:

- zásah do práv žalobcov je preukázaný už samotným právoplatným odsúdením žalovanej. Žalovaná teda nebude spochybňovať naplnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, resp. za vznik nemajetkovej ujmy,

- pri výške nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadať na všetky okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vždy teda musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napr. aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu,

- listiny pripojené žalobcami o zásluhách a oceneniach zomrelého I.. H. týkajúce sa jeho profesijného života nemôžu mať vplyv na určovanie výšky nemajetkovej ujmy. V prípade žalovanej sa jednalo o nedbanlivostný trestný čin, ktorým došlo k smrti I.. H., pričom jeho postavenie, povolanie, či odbornosť neboli určujúcimi v prípade nehodového deja,

- vo vzťahu k tvrdeniam žalobcov o rozvíjaní vlastnej osobnosti a hlavnom podiele zomrelého na živéni rodiny zvyrazňuje, že išlo o 86 ročného človeka s kardiostimulátorom, pridruženými ochoreniami adekvátnymi jeho veku, ktorý už nebol v pracovnom živote aktívny. Ďalej zdôraznila, že žalovaný v 2. a 3. rade ako synovia zomrelého sú už dospelí a žalobca v 3. rade nežil so zomrelým spoločnej domácnosti,

- žalobcovia neuviedli také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nimi uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy, - poukázala na okolnosti nehodového deja ako aj na to, že aj kontrolný znalecký posudok ÚSI č. 239/2016 počítal s dvoma variantmi nehody. Zároveň žalovaná poukazuje na to, že jazdila nižšou než povolenou rýchlosťou, nebola pod vplyvom alkoholu ani iných omamných, či psychotropných látok,

- žalovaná má za to, že s ohľadom na jej nízky vek bola dostatočne potrestaná už samotným odsúdením a je jej nesmierne ľúto, čo sa stalo. V súčasnosti má 24 rokov. Študuje, nie je ani nebola v minulosti zamestnaná. Je nemajetná, nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani motorové vozidlo. Nemá žiadne úspory.

3. Na vyjadrenie žalovanej reagovali žalobcovia podaním doručeným súdu dňa 04.05.2020 kde uviedli, že vzhľadom na vyjadrenie žalovanej sporným ostalo možné spoluzavinenie nehody zomrelým a výška žalobcami požadovanej nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k otázke spoluzavinenia poškodeného I.. Z. H., X. majú za to, že takéto spoluzavinenie tu v žiadnom rozsahu nebolo. Čo sa týka výšky požadovanej nemajetkovej ujmy každý zo žalobcov predložil vlastné vyjadrenie.

3.1. Z vyjadrenia žalobkyne v 1. rade (č.l. 38-39) vyplynulo, že k úmrtiu jej manžela I.. Z. H., X.. došlo dňa 20.09.2014 v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovanej. Právny zástupca žalovanej žiada odôvodnenie žiadosti o náhradu nemajetkovej ujmy. Ako sa dá odôvodniť peniazmi život milovaného človeka? Utrpenia a stratu, ktorá spôsobila žalovaná svojim nedbanlivostným konaním sa nedá slovami ani opísať a peniazmi, ani vyčíslieť. Žalovaná zničila žalobkyňu v 1. rade celý život. Manžel jej bol oporou ako po zdravotnej tak aj po finančnej stránke. Celý život bol spoločensky aktívny a zároveň bol aj starostlivý, a pozorný manžel a otec. Do dôchodku odišiel až vo veku 84 rokov a spolu sa tešili, že si budú vzájomnou oporou a užijú si spoločne ich deti a vnúčatá. Nebohý manžel mal veľkú chuť a elán do života, pomáhal jej a staral sa o ňu na každom kroku. Jeho smrťou prišla nielen o manžela, ale aj o kľudný a spokojný život, ktorý si užívali v dôchodkovom veku. Ostala v starobe sama bez milovaného životného partnera. Žalobkyňa 1. ďalej uvádza, že bola od nebohého manžela aj finančne závislá a veľmi ťažko znáša aj zlý psychický a zdravotný stav mladšieho syna I., ktorý s nimi žil v spoločnej domácnosti.

Bol veľmi citovo naviazaný na svojho otca, veľmi dobre si rozumeli a boli si navzájom veľkou oporou vo všetkom. Jeho náhlu smrť spôsobenú nedbanlivým konaním žalovanej veľmi ťažko znášal, duševne sa trápil až nakoniec tento stav mal za následok náhlu neurologickú príhodu s trvalými následkami. Pred nehodou boli šťastná rodina. Už 6 rokov uplynulo od smrti jej manžela a očakávala vyjadrenie ľútosti žalovanej a jej rodiny. Napísala im aj list, v ktorom vyjadrila svoje pocity, ale do dnešného dňa sa nedočkala ani slovka ospravedlnenia alebo vyjadrenia ľútosti. Žalobkyňa 1. k svojmu vyjadreniu priložila dva listy z novembra 2014 a decembra 2014, ktoré adresovala žalovanej a kde vyjadrila svoje pocity zo smrti svojho manžela. Zároveň súdu predložila doklady o výške poberaného dôchodku pozostávajúceho zo starobného dôchodku v sume 128,20 EUR a vdovského dôchodku v sume 301,10 EUR mesačne.

3.2. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalobcu 2. tento uviedol, že sa nikdy nezmieri s tým, že jeho otec musel odísť z tohto sveta takou zbytočnou a nečakanou smrťou. Správa o smrti otca žalobcu 2. hlboko zasiahla, otriasla a zmenila od základov celý jeho život. Nebol na jeho odchod vôbec pripravený. Chvíľu pred tým ako sa to stalo bol s nimi a zrazu sa všetko nenávratne skončilo. S otcom si boli od detstva veľmi blízki, bol nielen jeho otcom, ale aj najlepším a verným priateľom. Žalobca 2. mal od detstva zdravotné problémy, musel absolvovať mnohé vyšetrenia a nemocničnú liečbu, a tak bol v mnohom odkázaný na jeho pomoc a starostlivosť. S náhlou smrťou milovaného otca sa doteraz nevyrovnal, veľmi ťažko to znášal, duševne sa neustále trápil, čo viedlo opakovane k zvyšovaniu jeho krvného tlaku, až nakoniec tento stav mal za následok náhlu mozgovú ischémiu so vznikom poruchy rovnováhy, ktorá pretrváva dodnes. Rovnako aj jeho finančná situácia je veľmi slabá, keďže jeho jediný príjem tvorí invalidný dôchodok. Náklady na bývanie stravu a ostatné životné náklady zvládal len vďaka finančnej pomoci svojho otca. Žalobca 2. súdu predložil potvrdenie o invalidite zo dňa 28. decembra 2008 a o tom, že u neho je pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určený na 75 %. Zároveň predložil aj rozhodnutie o poberaní invalidného dôchodku vo výške 308,20 EUR, ako aj prepúšťaciu správu z fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove, kde bol hospitalizovaný v čase od 20.04.2017 do 25.04.2017.

3.3. K veci sa vyjadril aj žalobca 3., ktorý uviedol, že protiprávnym konaním žalovanej došlo k zásahu do jeho osobnostných práv a to práva na súkromný a rodinný život. S nebohým otcom mal veľmi blízky vzťah a usmrtenie jeho otca naňho pôsobilo veľmi negatívne. Strata jedného z rodičov sa prejavila aj v jeho duševnom živote s čím sa doteraz nedokázal vyrovnáť. Žalovaná svojím neempatickým prístupom k nim pozostalým a účelovými tvrdeniami o priebehu nehody ako aj odmietaním prijatia viny a nevyjadrením ľútosti zo spáchania trestného činu im ich duševné trápenie iba sťažovala a predživovala. Medzi ním a otcom boli vytvorené vzájomne silné sociálne, morálne, citové ako aj kultúrne vzťahy a to práve v rámci ich súkromného a rodinného života. Nečakaným šokujúcim úmrtím jeho otca došlo k nezvratnému zásahu do jeho osobnostných práv. Denno-denne sa s otcom stretávali, chodili na spoločné prechádzky a rozoberali rodinné, spoločenské ako aj pracovné záležitosti. Aj keď mal otec 86 rokov bol veľmi aktívny, vo vynikajúcej zdravotnej a duševnej kondícii. Pracoval ako zubný lekár vo vlastnej ambulancii až do veku 84 rokov. Náhle úmrtie ako aj spôsob ako sa to dozvedel boli pre neho mimoriadne traumatizujúce. Mama mu volala, že otec sa nevrátil z prechádzky a nedvíha telefón. Ani on sa mu nevedel dovolať. Jeho mobilný telefón zvonil bez odpovede a až po dvoch hodinách ho zdvihol pracovník nemocnice, ktorý mu oznámil, že jeho otec bol v kritickom stave privezený po dopravnej nehode. Žalobca 3. zároveň poukázal na to, že finančná situácia žalovanej nemôže byť zlá, keďže študuje na zahraničnej vysokej škole, kde musí platiť nemalé poplatky a náklady s tým súvisiace.

4. Na vyjadrenie žalobcov reagovala žalovaná podaním doručeným súdu dňa 29.05.2020 (č.l. 50-57) a v tomto vyjadrení uviedla, že

- priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vyžaduje, aby v konaní boli preukázané aj negatívne následky daného zásahu, nestačí iba možnosť týchto následkov,
- tvrdeniam žalobcu 1. ohľadom majetkovej ujmy, ktorá mu nastala po smrti manžela nemožno priznať relevanciu,
- pokiaľ ide o napádanie zo strany žalobcu 1. a 2. ako aj žalobcu 3. vo vzťahu k správaniu žalovanej v trestnom konaní, tu zdôrazňuje, že táto mala právo na obhajobu. Žalovaná v čase spáchania nehody mala 18 rokov, bola vo veku blízkom veku mladistvých. Sama bola vystrašená a táto dopravná nehoda ovplyvnila celý jej život. Zdôrazňuje, že žalovaná bola odsúdená za nedbanlivostný trestný čin a nie trestný čin úmyselný,
- pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu 3. o výške školného v zahraničí, tak poukazuje na to, že žalovaná je podľa slovenského právneho poriadku nezaopatreným dieťaťom. Nemá vlastné finančné prostriedky a štúdium jej hradia rodičia,
- znova zdôraznila, že súd by mal prihliadať nielen na závažnosť ujmy, ale aj na všetky skutočnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Zdôrazňuje, že v rámci trestného konania bolo ustálené, že žalovaná

v čase dopravnej nehody viedla motorové vozidlo rýchlosťou nižšou než 40 kilometrov, mála platné vodičské oprávnenie, nebola pod vplyvom alkoholu. Po nehode auto odstavila a poskytla nebohému prvú pomoc. Zavolala na linku číslo 112.

5. Súd vo veci rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 15.06.2016, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a rozsudkami z trestného spisu, keďže iné dôkazy navrhnuté neboli. Na pojednávaní prítomný žalobca 3. uviedol, že žalobca 2. vzhľadom na svoje zdravotné problémy žil s rodičmi v spoločnej domácnosti a že jeho rodičia boli manželmi do času smrti otca cca 60 rokov.

5.1. Žalovaná bola odsúdená rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 1T/7/2015-664 na tom skutkovom základe, že dňa 20.09.2014 v čase približne o 19:40 hod. v Prešove viedla po ulici Sabinovskej, v smere od centra mesta, osobné motorové vozidlo značky Q. H., J.: C.-XXXBL. V blízkosti križovatky s ulicou Mičurinovou sa plne nevenovala vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke a nedbala na zvýšenú opatrnosť voči chodcom a starým osobám a nedala prednosť chodcovi I.. Z. H., X.. nar. 21.06.1928, ktorý vstúpil na vozovku, prechádzal cez priechod pre chodcov z ľavej strany v smere jazdy vozidla, v dôsledku čoho chodca zrazila predným pravým rohom vozidla, pričom chodec utrpel zranenia, šok po úraze a krvácaní, pri tukovej embólii pľúc I.-II. stupňa, pri polytraume, na následky ktorých zomrel, čím porušila dôležité povinnosti uložené jej podľa § 4 písm. c/, písm. e/, písm. f/ zákona č. 8/2009 Zb. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobila smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania.

5.2. Na základe odvolania žalovanej rozhodoval vo veci Krajský súd v Prešove a to rozhodnutím č.k. 3To/11/2018-745, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a uložil trest nasledujúci, Podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona, s použitím § 36 písm. d), j) Tr. Zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona skúšobnú dobu podmienene odsúdenia vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zákona trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov na 4 (štyri) roky.

Podstatné časti rozsudku Krajského súdu:

Sporné v tomto prípade boli dva základné okruhy problémov, ktoré boli v priebehu konania a to tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred okresným súdom riešené spolu šiestimi znaleckými posudkami a to bola otázka, čo bolo bezprostrednou príčinou smrti chodca I.. H. a druhým podstatným problémom bolo ako došlo k dopravnej nehode a kto je za ňu zodpovedný, keďže boli vypracované protichodné znalecké posudky, ktoré riešili tieto pre posúdenie prípadu rozhodujúce odborné otázky.

Zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo v poradí prvého obstaraného vyšetrovateľom, plynie, že bezprostrednou príčinou smrti chodca I.. Z. H. bol šok po úraze a krvácaní, pri tukovej embólii pľúc I.-II. stupňa, pri polytraume, k smrti došlo v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, keď tento prechádzal cez vozovku zľava doprava v smere jazdy vozidla jeho pravým predným rohom s následným dopadom na bok predného pravého blatníka a pravého spätného zrkadla s následnou rotáciou tela a dopadom na vozovku. Chodec bol zrazený pri stojacej polohe z pravej strany tela poškodeného. Na ďalšie otázky znalec na hlavnom pojednávaní ako najzávažnejšiu poúrazovú zmenu uvádzal tukovú embóliu pľúc. Pri pitve bola zistená na predbočnej ploche pravého predkolenia vo výške 42 cm od päty kožná odrenina s krvnou podliatinou, ktorá korešpondovala s poškodením vozidla vo výške 42 cm od vozovky. U chodca bola zistená koncentrácia 0,82 ‰ alkoholu, ktorú znalec hodnotil ako podnapitosť, osoby v takom stave sú len mierne ovplyvnené, pri prijatí do nemocnice bol hodnotený stav vedomia poškodeného s najvyšším možným počtom bodov.

Krajský súd na základe mimoriadne rozsiahleho dokazovania, ktoré bolo ťažiskovo vykonané a zabezpečené okresným súdom ako aj na základe dokazovania vykonaného pred krajským súdom dospel k záveru, že z výsledkov dokazovania jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností plynie záver, že smrť poškodeného nastala výlučne z dôvodu zrazenia vozidlom, ktoré viedla obžalovaná, pretože to jednoznačne vyplýva z kontrolného znaleckého posudku, ktorý sa zaoberal všetkými rozpormi namietanými obhajobou. Pokiaľ ide o vyhodnotenie, ktorá z dvoch technicky prijateľných možností priebehu dopravnej nehody zodpovedá tomuto prípadu taktiež dospel krajský súd k jednoznačnému záveru v tom, že priebeh nehody tak, ako ho ustálil súd prvého stupňa a ako bola podaná obžaloba je ten, ktorý zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania. Vychádzal pritom nielen z nelogickosti, aby chodec z ničoho nič po prejení priechodu začal bez akéhokoľvek dôvodu chrptom cúvať do vozovky a navyše pritom zrýchľovať svoj pohyb, ale aj z výsledkov znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou, ktorá vylúčila vznik niektorých poranení tak, ako to konštatoval znalec z dopravy pre prípad cúvania chodca, ale najmä z dôvodu, že podľa výsledkov znaleckého dokazovania bol zdravotný stav

poškodeného pred nehodou stabilizovaný, alkohol v množstve, ktoré bolo u neho zistené nemal vplyv na jeho pohyb a najmä aj po prijatí do nemocnice z objektívneho nálezu v čase prijatia do nemocnice bezprostredne po nehode mal poškodený namerané hodnoty tlaku (120/70 mmHg), pulzu (80/min), stavu vedomia (GCS 15 bodov), dýchanie bolo normálne obojstranne počuteľné, čo svedčí o normálnej funkcii srdcovo-pľúcneho systému, a nesvedčí na poruchu vedomia. Navyše tak obžalovaná ako aj svedok K. vypovedali, že poškodený prechádzal cez cestu normálne. Navyše zo znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva a výpovede znalca plynie, že je technicky nemožné, aby obžalovaná videla spätný pohyb chodca za krajinou, v opačnom prípade by brzdila, teda výpoveď obžalovanej v tomto smere je absolútne nedôveryhodná. Brzdenie obžalovanej pred zrážkou vylúčil aj svedok jazdiaci za obžalovanou (V. W.), ktorý navyše v prípravnom konaní uviedol, že žena ktorá prišla k ležiacemu chodcovi po nehode zvracala a hovorila, že prečo nemal aspoň nejaký reflexný pásik a že to musela byť vodička, čo svedčí pre tú skutočnosť, že obžalovaná poškodeného nevidela.

Vodič je povinný umožniť chodcovi prejsť cez vozovku po priechode pre chodcov v situácii, keď už chodec vstúpil na tento priechod. Každý vyznačený priechod pre chodcov od vodičov predpokladá minimálnu pozornosť a to vrátane toho, že pokiaľ to situácia vyžaduje, spomalí rýchlosť jazdy a zastaví. Ak tak obžalovaná neurobila, porušila dôležitú povinnosť uloženú jej zákonom. Obžalovaná tým, že sa plne nevenovala riadeniu a nedala prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a túto prechádzal v súlade so zákonom po priechode pre chodcov, s poukazom na to, že išlo o osobu vyššieho veku, porušila dôležité povinnosti plynúce jej zo zákona o cestnej premávke. Pri porušení dôležitej povinnosti v doprave (v tomto prípade cestnej) sa vyžaduje, aby účastník cestnej premávky zavinený porušil zákonom uloženú povinnosť do tej miery významnú a takým spôsobom, že toto porušenie spravidla vedie k závažným dopravným nehodám, pri ktorých dochádza k ťažkým zraneniam či k usmrteniu osôb. K nárazu do chodca došlo na mieste, kde chodec prešiel už takmer celú dĺžku priechodu pre chodcov. Odvolateľka nedbala potrebnej opatrnosti, neprispôsobila rýchlosť jazdy okolnostiam, ktoré mohla predvídať (možnému výskytu chodcov na vyznačenom priechode pre chodcov) a v dôsledku toho neumožnila chodcovi nerušený a bezpečný prechod vozovky. Tým porušila povinnosti vyplývajúce jej zo zákona, pričom ide o porušenie dôležitej povinnosti, lebo má spravidla za následok nebezpečné dopravné nehody, ktoré majú spravidla veľmi závažné následky, ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade.

Z hľadiska zavinenia sa obžalovaná konania dopustila vedomou nedbanlivosťou. Z vykonaných dôkazov plynie, že poškodený sa po priechode pre chodcov pohyboval zľava doprava plynulou chôdzou a ku stretu s vozidlom došlo až po tom, čo poškodený už prešiel takmer celú dĺžku uvedeného priechodu. Zároveň nebolo zistené, aby ovplyvnenie alkoholom malo akýkoľvek vplyv na spôsob jeho chôdze v tomto smere, žeby jeho správanie bolo obtiažne predvídateľné, zmätené a podobne.

Poškodený predovšetkým neporušil povinnosť chodca vyplývajúcu mu z ust. § 53 ods. 2 z.č. 8/2009 Z.z., podľa ktorého chodec nesmie vstupovať na priechod iba bezprostredne pred blížiacim sa vozidlom. To sa v posudzovanom prípade nestalo. Obžalovaná sa k priechodu približovala takým spôsobom, že mohla pred priechodom zastaviť, je nepochybné, že primárnou a rozhodujúcou príčinou dopravnej nehody bolo konanie obžalovanej.

6. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že žalovaná nedbanlivým konaním spáchala trestný čin, ktorým spôsobila úmrtie I. Z. H., X.. Za toto konanie bola právoplatne odsúdená, pričom súd zdôrazňuje, že nemá dôvod odkloniť sa od záverov krajského súdu ohľadne priebehu skutku a neúčasti zomrelého na ňom formou spoluzavinenia.

7. Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich právnych úvah: Relevantné právne predpisy:

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov stanovuje okrem iného:

§11 - Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

§ 13 - (1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Aktívna vecná legitímácia žalobcov.

8. Pokiaľ ide o judikatúru zaoberajúcu sa náhradou nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravnej nehody, súd poukazuje napr. na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 517/99, podľa ktorého zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať natoľko vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť spoločnosti. Z tohto pohľadu občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby.

8.1. Keďže žalobca 1. bol manželkou a žalobcovia 2. a 3. synmi zomrelého a bol preukázaný ich vzájomný blízky vzťah, aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu je daná.

K vecnej pasívnej legitímácii.

9. Vecná pasívna legitímácia žalovaného je daná tým, že je osobou, ktorá zapríčinila smrť manžela a otca žalobcov, čím neoprávnene zasiahla do osobnostného práva žalobcu.

Satisfakcia formou rozsudku v trestnom konaní.

10. Je potrebné brať do úvahy, že právo na ochranu osobnosti a prostriedky ochrany proti neoprávneným zásahom do nich treba ponímať komplexne v rôznych právnych odvetviach. V danom prípade satisfakčný charakter má aj samotné odôvodnenie tohto rozsudku, kde sa uznáva, že zo strany žalovaného došlo k nedbanlivostnému zásahu do osobnostných práv žalobcu a zároveň treba prihliadať aj na to, že za svoje konanie bol žalovaný odsúdený trestným rozsudkom. Trestný rozsudok má totiž vždy vysoký satisfakčný charakter.

10.1. V rámci právnej argumentácie súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/4003/2011 - Žalobcovi sa tiež dostáva určitej satisfakcie už samotným konaním o ochranu osobnosti a najmä konštatovaním protiprávnosti zásahu žalovaného do jeho osobnostného práva v odôvodnení rozsudku. Podľa uvedeného rozhodnutia satisfakcia je postihnutej osobe poskytnutá každou formou použitej obrany, pričom potrestanie škodcu v priestupkovom či trestnom konaní je satisfakcia veľmi výrazná, pretože štátny orgán konštatuje nielen protiprávne konanie, ale tiež subjektívny vzťah páchatela k svojmu jednaniu a stanoví sankciu podľa závažnosti jednania škodcu.

Kritéria priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch.

11. Ústavný súd ČR v uznesení sp. zn. I. ÚS 2844/14 ďalej uviedol, že otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je tak spoluurčujúcim a bezpochyby i jedným z kľúčových hľadísk pre navýšenie tejto náhrady. Základným zmyslom relutárnej náhrady je zmysel satisfakčný, pričom potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená. V tomto smere možno dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoje odsúdenie tohto spoločensky právne zvlášť odsúdeniahodného chovania vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažitého zadost'učinenia.

11.1. Vzhľadom na to, že v slovenskej právnej úprave ani v judikatúre najvyšších súdnych autorít nie je známe okresnému súdu, aby došlo k vymedzeniu hľadísk, na základe ktorých treba určovať výšku nemajetkovej ujmy, súd znova pri vymedzení týchto kritérií vychádza z nálezů Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorý tieto kritéria vymedzil nasledujúco.

Okolnosti, ktoré je treba skúmať na strane poškodeného, môžu byť najmä tieto:

- a) Intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým.
- b) Vek zomrelého a pozostalých.
- c) Otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe.
- d) Prípadne poskytnutie inej satisfakcie.

11.2. Pre výšku náhrady je

- kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého a veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia.

- pri zohľadnení veku zomrelého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Dôležitú rolu hraje i pocit zodpovednosti rodiča za svoje deti.

- strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý sa negatívne prejaví i vo sfére osobnostného prežívania.

- iná forma satisfakcie než peňažitá (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe dostačujúca, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže prehovoriť do zníženia peňažitého zadosťučinenia.

11.3. Pokiaľ súd vychádza z uvedených kritérií

- a to z posúdenia intenzity vzťahu žalobcov so zomrelými, treba povedať, že žalobca 1. bol vo vzťahu k zomrelému jeho manželkou a spolu prežili cca 60 rokov. Ich vzájomný vzťah bol vysoko pozitívny a smrť I. Z. H. žalobcu v 1. rade silne zasiahol. Rovnako intenzívny pozitívny vzťah bol aj medzi zomrelým a žalobcami 2. a 3. ako jeho synmi, pričom u žalobcu 2. je zvýraznený zdravotnými problémami, s riešením ktorých zomrelý pomáhal a tým, že spolu žili v spoločnej domácnosti. Tu treba uviesť, že intenzita vzťahu medzi manželmi a medzi rodičom a dieťaťom je spravidla najvyššia.

- čo sa týka veku zomrelého a žalobcov je potrebné reálne uviesť, že s prihladením na vek zomrelého ďalšie spolužitie v trvaní 10 a viac rokov reálne veľmi nebolo (ako by to bolo logické pri zomrelom napr. vo veku 40 rokov). Zároveň však súd prihliadol aj na neočakávanosť smrti a na radosť pozostalých z každého ďalšieho dňa prežitého s ich manželom, resp. otcom. Prihliadajúc na uvedené a satisfakciu poskytnutú trestným rozsudkom, súd znížil náhradu u každého zo žalobcov o cca 2000 €.

- otázka hmotnej závislosti žalobcov 1. a 2. na usmrtenej osobe bola jednoznačná, vzhľadom na výšku ich dôchodkov, u žalobcu 1. vzhľadom na jeho vek a u žalobcu 2. aj vzhľadom na jeho zdravotný stav vyúsťujúci do 75% invalidity.

- z hľadiska verejného práva bola poskytnutá satisfakcia formou odsúdenia žalovaného v trestnom konaní.

12. Pri zvažovaní výšky nemajetkovej ujmy ďalej súd bral do úvahy aj okolnosti, ktoré vymedzil Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 2844/14, ako okolnosti, ktoré sa zohľadňujú na strane zodpovednej osoby. Na strane zodpovednej osoby teda týmito okolnosťami sú:

a) Postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenia a pod.).

b) Dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby.

c) Majetkové pomery škodcu.

d) Miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.

12.1. Je zreteľné, že postoj pôvodcu zásahu môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými. Ústretové chovanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy. Naopak, jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže tiež prehliť. Je nutné prihliadať tiež k jeho majetkovým pomerom tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že nebolo preukázané, že žalovaný svoje konanie oľutoval (právny zástupca tvrdil, že sa tak stalo v trestnom konaní, avšak nenavrhol relevantnú výpoveď oboznámiť, takže to preukázané nebolo). Na rozdiel od žalovaného má súd za to, že oľutovanie následku by v trestnom konaní nebolo automaticky brané za uznanie viny, pretože oľutovať možno aj následok spôsobený nezavinene (teda, ak škodcovi nemožno pričítať ani nedbanlivosť). Miera zavinenia žalovaného ako škodcu bola zohľadnená pri ukladaní trestu v trestnom konaní, pričom miera nedbanlivosti na citové strádanie pozostalých vplyv nemá. Kritérium zavinenia škodcu treba chápať tak, že úmyselné zavinenie má viesť k vyššej náhrade, jednak preto, že napr. mučivá smrť vyvolá u pozostalých ešte silnejšie emócie a jednak preto, aby bol zvýraznený satisfakčný charakter peňažného zadosťučinenia.

12.2. Majetkové pomery žalovaného neboli preukázané, známym bolo iba to, že je študentom. Vzhľadom na vek žalovaného je však dôvodné zaťažovať ho po určitú časť života záväzkom voči žalobcom.

12.3. Pokiaľ ide o mieru spoluzavinenia zomrelého, nemá súd dôvod odkloniť sa od záveru krajského súdu, že spoluzavinenie na strane zomrelého dané nebolo. Neboli navrhnuté a teda ani vykonané nové dôkazy, ktoré by záver krajského súdu (ktorým súd prejednávajúci túto vec inak viazaný nie je) o neexistencii spoluzavinenia zomrelého vyvracali.

12.4. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy (spôsobenej škodcom z nedbanlivosti) u najbližších príbuzných, teda u manžela a detí vychádza súd čiastočne v súlade najmä s českou judikatúrou zo

základnej výšky stanovenej ako 20 - násobok priemernej mzdy alebo 50 - násobok minimálnej mzdy za kalendárny rok predchádzajúci roku usmrtenia. V roku 2013 bola minimálna mzda - 337,70 € (50 násobok cca 17000 €) a priemerná mzda - 824 € (20 násobok cca 16500 €). Za „základnú sumu“ náhrady nemajetkovej ujmy tak súd považuje sumu cca 22000 € - 25000 €, prihliadajúc aj na rozhodovaciu prax slovenských súdov, ktorými priznávaná náhrada sa najčastejšie pohybuje v rozmedzí 20000 € - 30000 €. 12.5. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností má súd priznané odškodnenie uvedené vo výroku tohto rozsudku za dostačujúce, pričom rôzna suma zodpovedá opísaným vzťahom medzi zomrelým a žalobcami, pričom sami žalobcovia výšku nemajetkovej ujmy medzi sebou diferencovali.

13. Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods.2 C.s.p. - Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

13.1. Aj keď C.s.p. neobsahuje ustanovenie obdobné § 142 ods.3 O.s.p. - Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia., výkladom možno k takému záveru dôjsť, keďže spor o náhradu nemajetkovej ujmy ostal sporom, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu. Žalobcovia tak majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p.

(1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.